

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 10. in 25. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Solunska brata.

Pozdravljena solunska brata
Ciril naš sveti in Metod,
ki kažeta v tej temni noči
Slovanom vernim — pravo pot!

Kako plamtela sta, gorela
solunska brata za Boga,
da mučne dvome bi pregnala,
pregnala temo iz srca.
V jeziku našem sta učila
resnice, ki jih je učil
in čednosti, ki jih gojil
je On, ki nas je vse odrešil,
da vsi bi bili udje cerkve prave,
da bi napočil dan miru in sprave. —

Resnica trdna je kot skala
in v jedni cerkvi le živi,
ne bo jo vihra omajala,
naj danes še tako besni.
Življenje naše veden boj je,
pravilo staro se glasi,
očistijo se pojmi v boju,
utrdijo se v njem moči,
a mir — sladkejši je beseda,
saj mir teženje je srca
in srce venča le ljubezen,
ki nas pripelje do neba. — —

Pozdravljena solunska brata
Ciril naš sveti in Metod,
ki kažeta v tej temni noči
Slovanom vernim — pravo pot! Fr. Pavšič.

Slovanskima blagovestnikoma slava!

II.

(Konec.)

Od dobe sv. Cirila in Metoda je zatonilo v morje večnosti nad tisoč let. Koliko reči se je spremenilo na ozemlju naših pradedov — a dve potezi iz žitja in bitja v devetem veku sta skoro v isti obliki ostali tudi v devetnajstem veku in trajati še sedaj. To je na eno stran delo slovanskih blagovestnikov, na drugo pa zvito rovanje nasprotnikov zoper isto blagovestje in zoper kulturno teženje našega naroda. — Vkljub vsem viharjem v poznejših stoletjih ostala je mej našim narodom dedščina sv. bratov — krščanska vera nepokvarjena. Isto krščanstvo, katero sta sv. brata sijajno spricala zase in za Slovane pri poglavarju katoliške cerkve, katečemu sta izročila tudi od Cirila najdene ostanke papeža sv. Klemenca. Sv. brata sta tudi navdihnili Slovincem posebno ljubezen do središča krščanstva, rimskega papeža, kateri je bil vsigdar najboljši zavetnik našega preziranega naroda.

Tiste sovražnike, ki so jih imeli naši pradedi v Ciril-Methodovi dobi, imamo še sedaj. Od severozahoda so vedno pritiskali v slovenske pokrajine Nemci, in ker sami niso hitro mogli podjarmiti moravsko-panonske države, poklicali so novo ljudstvo ob Karpatih Mažare na pomoč, da je slednjič koncem 9. veka padla Svetopolkova država. Tako se je maščeval tudi Svetopolkov greh, ker se je dal prekaniti zvitim Nemcem ter po njih zahtevi izgnal nad 200 Metodovih učencev, kateri so slednjič našli zavetje pri južnih bratih na Bolgarskem. Od tu se je širilo slovansko bogoslužje med vzhodnimi Slovani.

A tudi od furlanske strani so se krčile meje našemu narodu. In zdaj? Ali se privoščiti miren razvoj, kulturni napredek slovenskemu narodu? Kako prežé nanj Nemeč, Mažar, Italijan! Dasi so mu vzeli več kot polovico nekdanjega ozemlja, še ne mirujejo in ga od vseh strani tiskajo. Mažari ogrskim Slovincem ne priznajo nikakih pravic. Nemci od severa zmirom

bolj potiskajo slovensko mejo. Italijani na zahodu vsepovsod izpodrivajo naš živelj.

V očigled temu se morajo vzdramiti Slovenci ter pozorno stati na braniku svoje domovine. Najboljši vzor za to imajo v sv. blagovestnikih. Sv. Ciril in Metod sta zarisala pot, po kateri je hoditi Slovom, ako hočejo uživati srečne dni. Na temelju njunega krščanstva naj izobražujejo svoje ljudstvo, da se bo zavedalo svojih dolžnosti do Boga in domovine in odbijalo vse sovražne navale.

Ni dovolj slaviti sv. brata samo z besedami, dejanja naj kažejo, da častivce prešinja tudi njihov duh dela in požrtvovalnosti.

Po vsej Sloveniji se razlega klic: na delo za narod in dom! Naše krščansko ljudstvo je že dokaj primerno organizovano v društvih, da se mu širi duševno obzorje s primernim poukom, pa da se okrepi tudi v gmotnem oziru. Dok se bo ljudstvo trdno držalo svoje cerkve, kjer se še zmirom razlega Ciril-Methodova blagovest, ga sovražni naval ne bo raznarodil. V tem duhu moramo ljudstvo vzgajati in voditi. Zasljepljenost nekaterih novostrujarjev, ki spodbijajo ta temelj, bi vodila naš narod v propad. Priložnost se nam nudi zopet, ko rodoljubi kličejo na delo za „Slovensko Stražo“. Nedavno so osnovali novo društvo, ki nekako spopolnuje vsa druga. Gre se v prvi vrsti za obrambo našega naroda, da se mu več ne bodo krčile meje, da nobena posest več ne pride v tuje roke, da tudi obmejni Slovenci dobijo toliko pogrešanih slovenskih šol itd. Dokler si od države ne priborimo postavnih pravic, moramo si pomagati sami. Res je, da dolenski rojaki ne čutite še nevarnosti raznarodnja, a naši obmejni bratje na Stajarskem, Koroškem in Primorskem pa že bridko skušajo ptujčevo grabežljivo roko. A ne motite se Dolenjci; z novimi železničnimi zvezami pride tudi mej vas nov element, ki se bo zajedal v vaše meso.

Zato stojmo tudi mi na straži; snujmo po vseh farah oziroma občinah podružnice „Slovenske Straže“, prispevajmo doneske vedoč, da z malega raste veliko.

Pri tej priliki opozorimo svoje čitatelje tudi na „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda“. Slovanski shod na Velegradu je priporočal to duhovno društvo, ki naj postane neka vez za slovanske rodove. Kakor sta sv. Ciril in Metod delala za vse Slovane ter jih želela imeti zjedinjene v rimo-katoliški cerkvi, tako pospešuje to Apostolstvo istinito vzajemnost slovansko z molitvijo in doneski za skorajšnje zjedinjenje razkolnih bratov v pravi cerkvi. Vsak katoliški Slovenec naj bode član teh času primernih društev. — Ne ljubimo slovanskih bratov le z besedo, ampak v dejanju in resnici, kakor sta nam to sijajno pokazala sv. brata Ciril in Metod, katerima naj doni večna slava!

Gospodarstvo.

Živinorejci, pristopajte k živinorejskim zadrugam!

V družbi je moč! Če velja to geslo za kak stan, velja gotovo za nas male posestnike. Mali posestniki ne moremo vsega storiti, kar bi bilo treba za povzdigo naše živinoreje, če ostanemo razcepljeni kakor smo sedaj. Zlasti neugodno je naše stališče glede reje potrebnih plemenjakov. Mnogokrat manjka po naših krajih plemenjakov in trpi vsled tega vsa naša reja. Ali so pa plemenjaki tako

slabi, da ni pričakovati po njih nobenega pravega vpeha in nobenega napredka. Veleposestnik ima v tem pogledu veliko lažje stališče. Njemu se že zaradi večjega števila krav izplača reja plemenjaka, in če je razumen živinorejec, lahko mnogo pripomore, da se s plemenjaki izboljšuje vsa njegova reja. Koder so velika posestva vplivala z dobrimi plemenjaki in z zadostnim številom plemenjakov na rejo sosednih živinorejcev, tam se je tudi reja povzdigovala. Kjer je bil pa kmet navezan sam na se, tam je reja trpela, ker je bilo dosti premalo brige in dosti premalo zanimanja za taka skupna in pereča vprašanja naše živinoreje. Po takih krajih je reja trpela deloma zaradi pomanjkanja potrebnih plemenjakov, deloma pa zaradi slabih živali, ki so se redile in pripuščale za pleme. In tako se godi še zmeraj, če tudi smo dobili l. 1891 poseben zakon.

Te razmere se morajo izpremeniti! Naša živinoreja se mora urediti in postaviti na bolj trdno podlago! To bo pa mogoče le na ta način, ako se bodo mali živinorejci združevali in ako bodo sami skrbeli za skupne zadeve naše živinoreje. Pomagaj si sam in Bog ti pomore! Po tem pregovoru se moramo ravnati! In pomagali si bomo, ako se bomo združevali v večje celote in ako se bomo skupno pogajali za naše koristi! V združenju samopomoči nam je iskati tedaj bolj uspešnega napredka, namreč tistih sredstev, ki so potrebna za povzdigo naše živinoreje. Ne držimo tedaj rok križem, ampak pobrigajmo se za naše skupne živinorejske zadeve in pospešujmo jih združenimi močmi! Če se združimo v živinorejske zadruge, spravimo lahko sami potrebna sredstva skupaj! Urejali si bomo rejo plemenjakov po naši volji in skrbeli bomo tudi lahko za druge skupne zadeve, ki jih imamo pri naši živinoreji. Veliko vredno bo pa tudi to, da imamo v tem slučaju pravico do podpor iz javnih sredstev. Povsod kjer so se ustanovile živinorejske zadruge, povsod so združenim živinorejcem priskočili na pomoč dežela in država. In tako se bo zgodilo tudi pri nas!

Po drugih deželah so dosegle živinorejske zadruge že prav lepe sadove. Vse to bo tudi pri nas mogoče, ako se bomo poprijeli združnega dela s potrebno zavednostjo in s potrebnim zanimanjem.

Zato pa pozivljamo naše vnete živinorejce, da se oklene živinorejske zadruge vsak, komur je v resnici mari napredek in s tem vred tudi večja korist naše domače živinoreje!

—r—

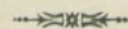
Kakšna vinska letina se nam letos obeta?

Iz vseh vinorodnih kronovin prihajajo dan za dnem precej neugodna poročila o stanju vinogradov ter o nastopu raznih boleznih. Posebno peronospora je pričela ponekod prav močno napadati trtje in zarod, ker ljudstvo ni moglo vsled vedno deževnega vremena in tudi vsled pomanjkanja delavnih moči pravočasno škropiti. Za razvoj bolezni je pa vreme, kakoršno sedaj vlada, t. j. mokrotno ter obenem gorko, kakor nalašč za nagli razvoj peronospore, grozdne plesnobe in drugih takih glivnatih boleznih.

Tudi po Dolenjskem se peronospora že prikazuje, zlasti na kraljevini in gotovo je, da se bo pri tem gorkovlažnem vremenu kaj hitro razširila ter nepoškropljeno trtje pokvarila. Isto velja o grozdni plesnobi ali oidiju. Zato pa svetujem vsim vinogradnikom, ki še niso svojih trt škropili ali katerim je deževje prvotno škropljenje že precej izpralo raz liste, naj vse trtje zopet prav dobro poškopé, posebno pa zarod, kajti peronospora napada

nežni zarod istotako kot listje ter se zajé ob pecljih jagode. Ker dež vsakokrat nekaj galice izpere, je bolje, ako se napravi nekoliko močnejša tekočina kot navadno. Vzame se toraj lahko mesto 1, 1½ oziroma tudi 2 kg modre galice in približno ravno toliko gašenega apna na 100 l vode. Ako bi pa peronospora že močno napadala le vršičke, potem je najbolje, da se napadeni deli kar odrežejo, kajti čez 1½ ali celo čez 2 metra visoke vršičke je težko škropiti in se to delo tudi ne izplača. Nasprotno, ako se napadeni deli sedaj odstranijo, se s tem kolikor toliko obvarje spodnje dele pred trosi, in ker sok zastane v prikrajšanem poganjku, postanejo spodnji listi kakor tudi zarod krepkejši ter se bolje boleznim zoperstavljajo. Tudi žveplanje naj se letos nikar ne opusti, in naj tudi to delo vsakdo sedaj izvrši. — Po sedanjem stanju vinogradov sodeč bo letošnja vinska letina na Kranjskem za 25—30% slabša od lanske, kajti ne glede na redkejši zarod se bo pridelek tudi vsled vremenskih in drugih vplivov (toča, deževje, boleznih itd.) precej zmanjšal. Enako je pa tudi v drugih kronovinah, in zato gredo sedaj cene vinu povsod kvišku.

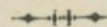
Gč.

Vinogradnikom v pouk!

Vsled neprestanega deževanja so se pojavili na trti razni škodljivci, med temi pa s posebno silo njen najhujši sovražnik peronospora ali strupena rosa. Ta bolezen je poleg listja začela napadati tudi zarod (grozdje) s tako silo, da nam lahko ves letošnji pridelek uniči. Pa tudi če bi nam uničila samo listje, je že to zadosti, ker ne more potem ne grozdje, ne les trte dozoreti. Treba je toraj, da se z vso vnemo poprimemo izkušenega in zanesljivega sredstva proti tej bolezni, to je pravilnega in zadostnega škropljenja trt z zmesjo modre galice, z apnom ali s sodo. Med tem, ko v suhem vremenu zadostuje navadno že 1 kg na 100 litrov vode, je treba letos vzeti 1½ do 2 kg. Na vsak kilogram galice vzamemo 1 kg neugašenega (živega) ali pa 2 kg ugašenega, dobrega, mastnega apna, ali pa 1¼ kg navadne sode, ki se jo rabi za pranje perila. Galico in apno je vsako za se raztopiti in še le neposredno pred škropljenjem skupaj pomešati, ker več dni stara zmes ne učinkuje. Škropiti je treba v kratkih presledkih, to je vsakih deset do štirinajst dni do srede meseca avgusta. Pri tem je treba imeti škroplilnico, ki galico na fino razpršuje. Najprvo se poškropi trta čez in čez, potem se pa gre še enkrat skozi vinograd in se škropi samo grozdje. Ker je grozdje skrito pod listjem, je za to škropljenje posebno pripravna Nechvilova kipna zatvornica, ki omogočuje, da je pri škropljenju leva roka popolnoma prosta, s katero se lahko razgrne grozdje zakrivajoče listje. Posebno pripravna za to se mi vidi Nechvilova škroplilnica „hidrolina“, potem seveda tudi „avtomata“ in „Avstrija“. Konečno naj še omenim, da pospešuje razvoj peronospore še posebno vlažen zrak. Za to povzročuje peronospora v težki zemlji, v nizki legi, pri gosti saditvi, v nepovezanem in ne opletinem vinogradu največ škode. Povežite torej trte, ampak le na rahlo in jih omandajte, to se pravi, odstranite vse, kar je na njih nepotrebne, zlasti nepotrebne poganjke, zalistnike itd., na šparonih (nappencih) pa prikrajšajte vse mladike za 3. ali 4. peresom nad zadnjim grozdom.

Vinarski nadzornik Skalicky.

Politični pregled.

Državni zbor je koncem junija odobril proračun za 1910. Sprejela ga je tudi gosposka zbornica. V dotični seji so razni velikaši posegli v razgovor in vladi očitali, da še ni dosegla nikakih uspehov. Rusinski metropolit grof Scepticki je zahteval rusinsko vseučilišče v Lvovu. Voditelj desnice češki grof Fran Thun pa je opozarjal na vladne neuspehe glede nemško-češkega sporazuma. Začrtal je tudi načine, po katerih bi se doseglo porazumljenje, da nastopi mir na Češkem, kar bi blagodejno uplivalo na vso državo. — Težišče vsega položaja pa je zadnje dni v proračunskem odseku. Vlada hoče na vsak način Italijane, ki so glasovali za proračun, poplačati s tem, da se ustanovi na Dunaju

ital. pravna fakulteta. A tu so posegli vmes Jugoslovani ter so vladi pravočasno izročili sledeče zahteve: 1. Priznanje spričeval in diplom, pridobljenih na zagrebškem vseučilišču za Cislajtanijo. 2. Ustanovitev slovenskih učnih stolic za vse discipline pravne in državne znanosti na češkem vseučilišču v Pragi in jagelonskem vseučilišču v Krakovu. 3. Garancija za ustanovitev jugoslovanskega vseučilišča v Ljubljani in sicer za enkrat pravne in bogoslovne fakultete v doglednem času, to je, v dobi petih in največ desetih let. Glede predloge o italijanski pravni fakulteti zahteva jugoslovanski klub tako sestavo zakona, da bo poznejša preložitelj fakultete v Primorje nemogoča. Ministerski predsednik Bienert je v navzočnosti naučnega ministra Stürghka sprejel posl. dr. Susteršiča in dr. Ploja, ter jima pojasnil stališče vlade z ozirom na stavljene predloge. Baron Bienert je rekel, da se mora predloga tičoča se italijanske fakultete sedaj brezpogojno sprejeti in da bi vlada z Jugoslovani glede njih visokošolskih zahtev bila pripravna še le tedaj razpravljati, ko bi prišlo na vrsto vprašanje glede definitivnega nameščenja italijanske pravne fakultete. Dr. Susteršič in dr. Ploj sta vzela to vladino izjavo na znanje, katero sta potem prijavila jugoslovanskemu vseučiliškemu klubu. Ta pa je soglasno sklenil, da pričnejo Jugoslovani v proračunskem odseku takoj z obstrukcijo.

Ker je vladna izjava glede slovenskih visokošolskih zahtev skoro zaničljivo-preziralna, Jugoslovani ne preostaja drugega kakor poslužiti se vseh parlamentarnih sredstev, da se prepreči laška fakulteta v nameravani obliki. Zato je še isti dan poslanec Gostinčar nadaljeval svoj obstrukcijski govor, katerega je raztegnil nad 11 ur. — Hrvatski poslanec Vuković je izjavil, da je italijansko vseučiliško vprašanje eminentno politično. Italijani imajo pri tem ta glavni namen, da spravijo univerzo v Trst, da tako ustvarijo politično središče za akcijo poitalijančenja adrijskih dežel. Tega pa Jugoslovani ne morejo dopustiti, zakaj jadranske obrežne dežele pripadajo Jugoslovani, kojih dolžnost je, da varjejo Jadransko morje in njega vzhodna obrežja ter na noben način ne pripustijo da se poitalijančijo. Jugoslovani morajo z vsemi silami, tudi z obstrukcijo, delati zoper zakonjenje laških teženj, zakaj fakultetna predloga ima to veliko nevarnost v sebi, da Lahii dobe svojo univerzo v doglednem času res v Trstu.

Dolgo je govoril posl. Demšar ter uložil 33 resolucij k poprejšnjim 150 od Gostinčarja že nasvetovanim predlogom. Listi poročajo, da ima obstrukcija pripravljenih baje 1600 raznih predlogov. Slovenskim poslancem so nekateri Čehi odstopili svoja mesta. Slovani se pač zblizujejo, kajti gre se za njihovo kožo. Oni ne zahtevajo nič pretiranega, samo to kar drugi narodi že imajo. Le pogumno naprej, pravica bo zmagala.

Rusinski vseučiliščniki v Lvovu so 2. julija zborovali zahtevajoč, naj se ustanovi rusinska univerza. Ko so poljski visokošolci to izvedeli, so napadli rusinske, prišlo je do rabuke in prelivanja krvi, padlo je okrog 60 strelcov, teolog Adam Kocka je med prenosom v bolnico obstreljen tudi že umrl. Bilo je težko ranjenih 10 oseb. Policija, vojaštvo, vse je bilo na nogah. Dne 4. julija je bil pogreb ustreljenega bogoslovca, katerega so se vdeležila zastopstva vseh rusinskih društev in nebroy naroda.

Zabavi in pouku.

Potovanje v sv. deželo.

Sp. dr. J. Marinko.

Palestina.

(Dalje.)

Po veri so prebivalci jako mešani. Velika večina se drži Mohamedove ali turške vere, mnogo je judov, precej razkolnih ali grških kristijanov, najmanj ima dežela katoličanov. Jeseni ali spomladi se ondi vidi dosti tujcev, ki so ali pobožni romarji ali pa bogati radovedneži, vsi pa donajajo domačinom lepih dohodkov.

To je tudi vzrok, da tujce radi vidijo, jim z veseljem strežejo; pa jih tudi, kolikor se le da — strižejo, kar pa i po nekaterih naših krajih le predobro znajo. Za varnost je dandanes tako poskrbljeno, da se tujcu v sv. deželi ni bati najmanjše reči. Razven tega skrbé za katoliške romarje mnoge naprave, tako zvana gostišča, v katerih dobi pobožni potnik streho in vso oskrbo, pa še kak dober svet. V tem imajo zlasti sinovi sv. Frančiška velike zasluge.

Torej, Slovenci Dolenjci, le srčnost in jeseni na pot v sveto deželo! Zagotovim Vas, da nobenemu ne bo žal niti za trud niti

za stroške, marveč bo vrnivši se Boga hvalil, da je mogel moliti na tistih krajih, katere je naš Gospod s svojimi stopinjami posvetil.

Zagledal si z ladije obris gorâ; bolj in bolj se vzdigajo iz morja. Srce Ti bije glasneje, oko kar požira kraje, ki se Ti kažejo vedno določneje: vidiš že planjavo in ob morju, na precej visokem griču krasno mesto; hiša se vzdiga nad hišo, nad vse pa kipi visok zvonik cerkve, ki diči griču vrhunec — sv. deželo gledaš, in mesto je Jafa, kjer boš v kratkem stopil na zaželjena tla. Da, prekrasen je pogled na to mesto, koje obdaja spomladi nepopisno bujno rastlinstvo.

Vse hiti na krov, da bolje vidi.

Pa glej, parobrod se ustavlja, dasi imaš še kilometer do kopnega. Ni še pri miru, pa že ga obdaja množica hitrih čolnov; bolj nepočakljivi Arabci ne morejo niti počakati, da se spusti z ladije stopnišče, plezajo ti na parobrod kar po vrveh. Tu se začne pravo „orientalsko“ vrvenje — vsakdo Te hoče imeti, vsakdo Ti ponuja čoln, hôtel, hrbet, da Ti ponese prtijago, grabi zanje eden, dva, trije, da se moraš doslovno braniti na vse strani, dokler se nisi z enim pogodil za ceno, da povede Tebe in Tvoje na suho. Pazi, da se zmeniš natanko, ker sicer Te bo bolelo, orientalec vedno zahteva preveč!

Romarji v tem oziru ne bodo imeli sitnosti, ker bo vse preskrbelo vodstvo slovenskega romanja.

V čolnu si Ti in še nekaj tovarišev potnikov; za vesla pri-mejo krepke roke arabskih mladeničev, kojim veleva navadno stareji mož. Med veselim pogovorom ali blagoglasnim petjem drvi čolnič proti krogu ostrih skal, ki molé iz morske gladine; samo ena večja pot se odpira med njimi. Tjekaj hiti brod. Ako je morje mirno, Ti gre vse gladko; skozi njo smukneš pa je; toda ako razsaja vihar, poje pa druga. Dasi so čolnarji krepki, vajeni in zanesljivi, je vendar že marsikak potnik našel tukaj svoj mokri grob, ko mu je val čolnič na ostro klečet nasadil, ali ga ob njenem boku razčesnil.

Midva s tovarišem sva imela krasno vreme — druga je bila, ko sem se vračal — in tudi vi romarji ga bote imeli, ker začetkom septembra sploh ni viharjev. Frančiškanski zaupni brodnik Dovin naji je srečno pripehjal na dogano, opravil vse potrebno ter naji privel v frančiškansko gostišče, ki je prav blizu morja. Seveda brez bakšiša — darú — tudi pri njem ni šlo. Svet na prošnji stoji, je nam pregovor; pri jutrovcih pa bi morali reči: svet na bakšišu stoji. To skuša vsakdo, ki potuje po teh krajih.

Brat frančiškan naji je sprejel z vso možno ljubeznivostjo ter nama postregel, da si bolje ni bilo želeti. Vidi se možu, da je vaju svojega posla in da ga res vodi krščanska ljubezen do bližnjega. Doma je na Češkem; govori pa nemški, češki, poljski, italijanski in francoski — za nameček pa še arabski jezik. Ni čudo, da je ravno on imel preje 6 let v Jeruzalemu, sedaj (l. 1907) pa tukaj v Jafi že 5. leto dolžnost sprejemati tujce.

Velika dobrota je to in še druga frančiškanska gostišča v Palestini. Kako dobro se obrnejo oni darovi, ki se po katoliških cerkvah veliki teden pobirajo za varuhe božjega groba — frančiškane! Ni ga namreč dneva, da ne bi bilo potnika v tej hiši. Veliko soboto zvečer sva bila sicer midva sama, a opoldne jih je tu uživalo 40 gostoljubnost, za veliko nedeljo pa je bilo zopet mnogo napovedanih. Sprejme gostišče lahko do 100 oseb, ako jih pride večé število skupaj, je težava. Redovniki bi radi napravili večé gostišče, ali kje najti prostor? Že sedaj izrabljajo domačini tujce, da je groza; kaj bi še le počeli, ako ne bi bilo gostišč! Za vzgled povem le, da je nemški učitelj v Jafi obolel, šel v gostilno, pa plačal, dasi ni mogel skoraj nič jesti, za oskrbo in zdravnika za eden dan 100 frankov. (Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Šmihela pri Novem mestu. — (Shod „Kmečke Zveze“, ustanovitev podružnice „Slovenske Straže“ za novomeški okraj.) Pretečeno nedeljo zjutraj dne 3. julija t. l. je skicala naša „Kmečka Zveza“ po jutranji božji službi shod, na katerem je poročal deželni odbornik g. prof. Jarc o delovanju državnega zbora, o pospešitvi naše živinoreje in na katerem shodu se je tudi ustanovila podružnica Slovenske Straže za novomeški okraj. Z zanimanjem so sledili obili navzoči posestniki izvajanjem g. poročevalca vsem točkam programa, najbolj seveda se je vnel živahen razgovor, ko se je šlo za to, kako naj povzdignemo našo govedo in prešičjerejo. Tu so očito povedali posamezniki, kako težko je, dandanes kaj ukreniti na korist teh gospodarskih panog, ko jim glavni pogoj racijonelne gojitve, skupni pašniki, nič ne koristijo,

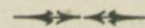
ampak se ž njih parceliranjem skuša še sedanje stanje poslabšati. To bi se moralo krepko vmes poseči na ta način, da bi se s parceliranjem prenehalo, ob enem pa z umno gojitvijo, kakor gnojenjem z umetnimi gnojili, s čiščenjem in trebljenjem pašnikov, povzdignilo njih vrednost. Ti občinski pašniki, gospodarsko oskrbovani, omogočili bi našim gospodarjem, da bi zamogli rediti po dvakrat toliko in dobro rejene živine. Tu manjka na eni strani zakonitih določil, ki bi to gospodarsko stvar urejala, na drugi strani pa gmotne podpore in pouka, ki naj bi uplival, da bi se to pereče gospodarsko vprašanje ugodno rešilo. V daljšem govoru je navzočim pojasneval g. dež. živinorejski nadzornik Rataj, koliko občekoristnega so v tem oziru storili Nemci in jih je spodbujal k posnemanju. Sklenilo se je, da bode naša Kmečka Zveza stopila na čelo tej akciji ter da se bode skušalo pridobiti podpor zaboljšanje naših občinskih pašnikov. — Po tem je poročal g. prof. Jarc o ustanovitvi Slovenske Straže. Sklenilo se je, da se ustanovi za novomeški okraj podružnica. V odbor so bili soglasno izvoljeni: 1. predsednikom: Ivan Appe, posestnik v Kandiji; namestnikom: I. Zakrajšek, župnik v Vavtvasi; 2. tajnikom: dr. Vincenc Šarabon, profesor, namestnikom dr. Ciril Ažman, profesor; 3. blagajnikom: Žlogar Anton, kanonik; namestnikom: Urban Horvat, tiskar in knjigar v Novem mestu; 4. odbornikom: Davorin Budna, kontrolor mestne hranilnice; namestnikom: I. Vodnik, podobar v Novem mestu. V nadzorništvo so bili izvoljeni: J. Picelj, Mrvar France, Kušljan ml., Konrad Seifert; v razsodišče: A. Lapajne, adjunkt na kmet. šoli; I. Porenta, župnik v Stopičah, I. Avsec, vrvar v Novem mestu, I. Rakoše, tovarnar v Straži, in I. Klemenčič, pečar v Kandiji. — Na to se je načelnik Kmečke Zveze zahvalil g. prof. Jarcu za njegovo poudeno poročilo in izvajanje ter ga prisrčno pozdravil kot bodočega državnoborskega poslanca za naš okraj, katerega hočemo vsi soglasno voliti namesto odstopivšega g. dež. glavarja pl. Šukljeja. Z „živijo“ klici in navdušenjem se je soglasno sprejela ta zahvala in s tem tudi zborovanje sklenilo.

Ljubljana. — Shod kranjskih obrtnikov. — Deželni odbor naše kronovine je za 29. junija sklical zastopnike obrtnega stanu, da bi se posvetovali, kako pomagati osobito malim obrtnikom, kateri so najbolj potrebni pomoči. Zastopniki so prišli od vseh strani, tudi Dolenjska je bila dobro zastopana. Imenom dež. odbora pozdravi shod dež. odbornik prof. E. Jarc, ki predlaga za predsednika tesarskega mojstra Pusta, kateri podeli besedo dr. Lampetu, ki pozdravi zborovalce imenom vojvodine Kranjske. Potem pa prof. Jarc kot obrtni referent dež. odbora poroča o delovanju in pomenu „Zavoda za pospeševanje obrti“. Temeljito pojasni, kje je vzrok hiranja male obrti in kako bi se moglo otresti prevelikega upliva velekapitalizma. Za omejen prostor vašega lista naj navedem samo glavne točke. Namen zavoda za pospeševanje obrti je:

1. Pospeševati dobavo surovin. Dandanes je obrtnik navezan na kredit veletrgovca in zaradi tega tudi na tiste cene, ki jih stavi trgovec. Lahko je, da je danes veletrgovec cenejši. Ko pa vidi, da je obrtnik zadosti navezan nanj, poskoči s cenami. Obrtno pospeševalni zavod ima namen podpirati surovinske (nakupovalne) zadruge, kakor sploh nabavo surovin. — 2. Izboljšati način izdelovanja. Naš obrtnik še ni na tistem stališču kakor so drugodi, kjer delajo obrtniki tudi z motornimi stroji, cenejše in hitrejše. Tudi v tem oziru ima obrtno pospeševalni zavod nalogo pomagati. Treba pa je obrtniku znati tudi pravičnega trgovskega obratovanja. Obrtnik mora znati s svinčnikom v roki preračunati, kaj mu je treba in kaj mu koristi. Obrtnik mora znati, napraviti bilanco in proračun, da ve, pri čem je. To je delo poučnih tečajev. 3. Boljše razpečavanje blaga. Obrtniki nimajo trga. Kaj pomaga obrtniku, ako zna in more napraviti dobro in solidno blago, če ga pa ne more razpečati. Imamo n. pr. mizarje, ki so izvrstni, pa ne morejo razpečati blaga. Tozadevno se bo moglo veliko odpomoči s prirejanjem razstav, kar bo naloga obrtnopospeševalnega zavoda. Na ta način bo posređoval zavod med producenti in konsumentmi. Potom posređovanja zavoda pri raznih razstavah in oddajah del se bo spoznala vrednost gospodarskega združenja, ki je potrebno že za to, da se diktirajo tržne cene. — 4. Strokovna izobrazba. Namen obrtno-pospeševalnega zavoda je, kar je samo obsebi umevno, da skrbi za strokovno izobrazbo obrtnikov s prirejanjem tečajev, razstav itd. Namen zavoda pa je tudi skrbeti za strokovno izobrazbo naraščaja. Kako pa bo izvrševal obrtno-pospeševalni zavod svoj namen? Zavod bo vzdrževal svojo pisarno, ki bo dajala pojasnila o vseh obrtnih vprašanjih.

Dež. odbor je na Dunajski cesti najel prostore, kjer bo pisarna in dvorana za razstavljene obrtne stroje. Priredili se bodo obrtno-

poučni tečaji, za zdaj v trgovski šoli. Država in dežela sta voljna podpirati napredek obrtnijstva, obrtniki pa naj se zavzamejo za stanovsko organizacijo. — Zastopnik Franchetti se je pritoževal, da bi bil rad pozdravil shod v imenu „Zveze obrtnih zadrug“. A videlo se je, da je hotel bolj zgago delati, kajti od 46 obrtnih zadrug jih je v tej zvezi borih 7, ki pa tudi niso še ničesar storile, kar shod spremlja s smehom. Prof. Jarc dalje omenja, da je potrebno osnovati „Deželni obrtni svet“, ki bo, poznavajoč razmere po deželi, mogel nasvetovati: katerim obrtno-nadaljevalnim šolam, zadrugam, podjetjem naj se da podpora itd. Mojster Rojina nasvetuje „obrotni svet pri mestnem magistratu ljubljanskem“. — Poslanec dr. Žitnik je poročal o „obrotnem kreditu“. Investicijski kredit je potreben obrtniku, da si nabavi potrebno orodje in stroje za delavnico, pa obrtni kredit za nabavo surovin, plačo delavcev in vsakdanjih potrebščin. Naj bi se osnovala morda obrtno-kreditne zadruge za Ljubljano, Gorenjsko, Notranjsko in Dolenjsko. — A za izpeljavo vsega tega je živo potrebna „organizacija obrtnega stanu“, o kateri je poročal mojster Kregar, član obrtno-trg. zbornice. — Zborovalci izreko željo, naj se izdaja strokovni list: „Obrtnik“. — Predsednik Pust je utemeljil svoj predlog, naj se ustanovi tudi „obrotno ministrstvo“, kateri nasvet se izroči našim gg. državnim poslancem, da zadevo sprožijo v drž. zbornici. — Dne 30. junija pa je bilo ustanovno zborovanje „zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem“. Dež. glavar pl. Šuklje pozdravi zastopnika delavskega ministrstva g. Haasa in zastopnika dež. vlade grofa Chorinskija. Na to se je kuratorij konstituiral. Izvoljeni so gg.: predsednik Ivan Kregar, podpredsednik dr. Vindišar, blagajnik Franc Pust; pregledovalca računov Šolar iz Kroke in Ciglar iz Novega mesta. Tako je storjen važen korak za razvoj obrtnega stanu. Imenovani brivec Franchetti je pa sklical tudi nekaj shod, ki pa je bil slabo obiskan. Iz vsega se je videlo, da hočejo nekateri delati na svojo roko. Na shod je došel tudi znani dr. Žrjav, ki svobodomiselnost štuli tudi v zadružno gibanje. — Padale so besede zoper farje in frakarje . . . Mojster Picelj iz Novega mesta je tako početje primerno ožigosal rekoč: Tu smo obrtniki in nič drugega ne. Jaz sem kat. stranke in pribijem, da se tukaj dela čisto strankarsko. Naj se razpravlja o obrtnih zadevah, samo čez stranke ni treba zabavljati. Poleg tega mojstra sta bila iz Rudolfovega še Ciglar in Sedlar. — Glavnemu zborovanju sta dospela tudi brzojavna pozdrava iz Metlike in Novega mesta.

Domače novice.

Deželni glavar Fran pl. Šuklje je kot državni poslanec z dnem 1. julija odstopil ter se poslavlja od svojih volilcev v novomeškem, črnomajškem in metliškem okraju izrekajoč jim presrčno zahvalo.

Imenovanje. C. kr. finančno ravnateljstvo v Ljubljani je imenovalo gospoda Franc Aumanna c. kr. davč. upravitelja za definitivnega predstojnika tukajšnjega c. kr. davčnega urada.

Srednješolstvo. Premeščeni so gg. profesorji iz Novega mesta. Dr. Lokar na II. ljubljansko, Fr. Vadnjal in Jos. Reisner na I. ljubljansko gimnazijo. Pravi učitelj K. Kunec iz ljubljanske realne v Novo mesto.

Osebnosti. Prestavljena sta gg.: davčni upravitelj Debelak iz Trebnjega v Ljubljano, Ed. Vencajz pa iz Mokronoga v Trebnje. — Č. g. Fran Bukovec, bivši župnik v Trvižu pri Pazinu, je stopil v pokoj. Kot dolenski rojak se je nastanil na svojem domu v Soteški župniji. Po kršni Istri je bil znan kot vrl narodnjak, ki je stal vedno v prvi vrsti bojevnikov za slovansko stvar zoper laško iredento. Deloval je tudi za gmotni napredek ubogega istrskega trpina. Veseli nas, da se je naselil mej svojimi rojaki, katere bo po svoji bogati skušnji vtrjeval v krščansko-narodni zavesti.

Ljudsko šolstvo. Stalno so nastavljeni: Ljudmila Abram v Križu pri Turnu, Ljudevit Mikulič v Črnomlju, Janko Polak za nadučitelja in Marija Polak za učiteljico v St. Vidu pri Zatičini, Viljem Tschinkel, Jan. Stalzer in V. Porubsky v Kočevju. Vpokojena sta nadučitelj Simon Punčuh v Šmarju pri Ljubljani in Florjan Rozman v Krškem. Dalje sta imenovani: Ana Bantan za Belo cerkev, Marija Tomc za Ribnico, Jožef Perz za Lienfeld.

Belokranjska železnica. Komisijoneli ogled za določitev postaj belokranjske železnice bo 12. in 14. t. m. in sicer 12. t. m. v Novem Mestu, 14. t. m. pa v Črnomlju. V postev pridejo sledeče postaje: Novo Mesto, Kandija, ki je projektirana kot postajališče, Virčna vas, Uršna sela, Semič, Črnomelj, Gradac, Metlika. — Imenovane so le nekatere postaje. Županstva pozor!

Meščanske garde godba je 4. julija zvečer napravila podoknico g. baronici Rechbach povodom njenega dohoda v naše mesto.

Stopiče. Pri konferenci v Stopičah 6 t. m. je zložila duhovščina novomeške dekanije 200 K kot ustanovnico za „Slov. Stražo“. Vivant sequentes!

Kateri katoličan bi hotel vzeti dvaletnega, zdravega, zagnanskega dečka za svojega, naj se oglasi v upravnistvu Dol. Novic, ki pove iz prijaznosti naslov dotične matere.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novomesto so kot člani pristopili leta 1910: Iz občine Smihel-Stopiče 5, iz občine Mirnapeč 1, iz občine Orehoviča 2, iz občine Št. Peter 2, iz občine Belacerkev 1, iz občine Čermošnice (Kočevske) 4, iz občine Brusnice 2, iz občine Toplice 3, iz občine Prečna 3, iz občine Rudolfovo 13.

Po izvršenih občinskih volitvah v Mirni peči se je obč. odbor dne 25. junija tako-le konstituiral: Župan g. Josip Košak, posestnik in gostilničar v Mirni peči; podžupan g. Alojzij Hude, trgovec in posestnik istotam; svetovalci: Somrak Anton, Sela; Janez Jarc, Podboršt; Anton Špendal, Biškavas; Matija Kraž, Šentjurje; Jože Barbo, Mali Kal; Matija Saje, Veliki Kal; Franc Rozman, Gorenji Globodol — vsi posestniki.

Poučeno potovanje. C. kr. kmetijsko ministerstvo je podelilo vinarskemu nadzorniku g. B. Skalickyju meseca avgusta tritedenski dopust in prispevek k potnim stroškom, da prouči vinarske razmere v Istri, Bosni-Hercegovini, Dalmaciji in Hrvatsko-Slavoniji.

Poštna vest. Dosedanja peš-pošta Tržišče-Krmelj-Šent-Janž se je spremenila od julija meseca naprej v vozno pošto. Odhaja s Tržišča ob 8:20 dop. S Šent-Janža se vrača ob 6:40 popoldne.

C. kr. gimnazija je sklenila šolsko leto dne 2. julija. Iz šolskega izvestja posnamemo, da je proforski zbor štel 17 članov za obvezne predmete — oziroma 4 za neobvezne. Lansko maturo je naredilo 22 osmošolcev, mej temi 7 odličnjakov. — Koncem š. l. 1910 je bilo učencev 274. Odličnih 35; prvi red 174; splošno sposobnih 24, nesposobnih 31, ponavljavni izpit 9. Ustanov je imelo 19 dijakov z 2896:20 K. Dijaško podporno društvo izkaže dohodkov: 1398:38, izdatkov 608:32 K in imenik letošnjih dobrotnikov. Z gimnazijo je združena tudi obrtna nadaljevalna šola, ki ima z voditeljem g. ravnateljem Fr. Brežnikom še 6 učiteljev. Pripravljavni razred je imel 50, I. razred 21, II. razred 8, trgovski tečaj pa 10, vkup 89 učencev, katerih imenik sklepa letno izvestje.

Obrtnijski shod v Ljubljani. K poročilu o tem zborovanju dostavljamo, da nam drug dopisnik bistveno isto naznanja ter pristavlja, da je bila Dolenjska dobro zastopana n. pr. zadrugo čevljarsko v Novem mestu sta zastopala mojstra Picelj in Cigler, kolektivno zadrugo pa mojstri Sedlar, Košir in Preželj. Iz Črnomlja in Krškega sta bila po dva zastopnika. Dopisnik pravi, da so bili osobito mali obrtniki veseli, ker so se na pravem mestu zavzeli za njih potrebe.

Smihel. „Ljudska knjižnica“ priredi v korist Slovenske Straže v nedeljo 10 t. m. ob 3. uri predstavo „Resnost življenja“ (spevo-igra v 3 dejanjih) in: „Pri gospodi“ (igra v 2 dejanjih). Vsi so-mišljeniki, prijatelji obmejnih Slovencev, udeležite se!

Iz Sodražice se poroča, da je slavnost ustanovitve podružnice Slovenske Straže za Sodražico in Goro v nedeljo 10. jul. v Sodražici.

Velika slavnost slovanskih gasilcev v Ljubljani. Slavnost štiridesetletnice Ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva, spojena z zborovanjem „Zveze kranjskih prostovoljnih gasilnih društev“ in odborove seje „Slovanske gasilske zveze“ bo dne 13., 14. in 15. avgusta v Ljubljani. Vdeležba društev naj se zgleda do 1. avgusta.

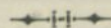
Romarski odbor za sv. deželo še enkrat pozivlja Slovence na Božjo pot, ker se jih lahko sprejme še 136. Zgleda se lahko do 31. julija.

S pošte. Imenovani so: Ant. Jurkovič v Mokronogu poštar I. raz. 4. stopnje; Ivan Zupanec kot praktikant v Novo mesto. Sem pride oficijant A. Kristan, od tu J. Tautscher v Opatijo. — Mar. Čvar eksped. v Suhor; Iv. Ulepič v Krško poštar I. razr.

Kresovi na slavo sv. Cirilu in Metodu so dne 4. julija zvečer vkljub deževnemu vremenu goreli po vsej novomeški okolici. Najmogočnejše sta plamtela kresova na kapiteljskem hribu, kjer ga je omislilo tiskarniško oboje našega lista, in na Grmu, kjer so ga žgali učenci kmetijske šole. Krasne narodne pesmi so se razlegale pri obeh. Rakete in umetni ogenj so dopadli posebno mladeži — Z raznih krajev potrjujejo poročila, da se je Dolenjska vredno pridružila sobratom, da listi po pravici pišejo: Isti večer je vsa Slovenija odsvitala v neštevilnih kresovih za dokaz,

da njeni sinovi hočejo ščititi zlato dedščino sv. Cirila in Metoda in da svojim nasprotnikom nočejo več odstopiti niti ene pedi zemlje v svoji lepi domovini. — Pri Božjem grobu in v kapiteljski cerkvi sta bili sv. maši v čast sv. C. M.

Mestne ljudske šole so tudi sklenile šolsko leto dne 2. julija. Deška štirirazrednica je štela 221 učencev ter je vrlo sposobnih 37, sposobnih 140, nesposobnih 44. Poučevalo je 8 č. oo. frančiškanov. — Dekliška petrazrednica pa je štela 163 deklic, sposobnih 135, nesposobnih 26, katere so odličnice, se iz poročila ne razvidi. Poleg veroučitelja je poučevalo 6 učiteljic. — Meščanske dekliške šole I. razred oziroma VI. pod učiteljico šolsko sestro pa sklene še le 13. julija, ker se je bil tudi pozneje otvoril.

Gospodarske drobtine.

— **Ustanovni shod živinorejske zadruge za novomeško okolico.** Z ozirom na to, da ima biti sedež tej zadrugi na Grmu, se vrši ustanovni shod v nedeljo 17. julija na Grmu v prostorih kmetijske šole namesto v hiši g. Jakšeta v Novem mestu, kakor je bilo zadnjič objavljeno. Shod se vrši ob 3. popoldne. Vsak, komur je mari napredek naše živinoreje, našega mlekarstva in naše prasičjereje v novomeški okolici, naj se udeleži ustanovnega shoda in naj pristopi tudi za člana. Deleži so tako nizko nastavljeni, da lahko pristopajo naši mali posestniki; razen tega se lahko plačujejo tudi v obrokih. Pokazimo z obilno udeležbo, da se tudi v novomeški okolici zavedamo svojih stanovskih koristij in da se zanimamo za napredek naše živinoreje. Živinorejska zadruga se ustanovi za občino Smihel-Stopiče, Novomesto, Prečna, Št. Peter in Brusnice in so tedaj vabljeni vsi živinorejci teh krajev k pristopu.

— **Letošnje deževje** dela ogromno škodo našemu kmetijstvu. Skraja se nam je obetala prav ugodna letina, zdaj pa trpe vsi pridelki. Po eni strani jih kvari dež, po drugi pa pomanjkanje dela. Košnja še sedaj ni pod streho. Premnogo krme leži zunaj v kopicah, kjer čaka ugodnejšega vremena. Mnogo travniškega prostora pa še sploh čaka košnje. Trava je prezorela in slamnata. Po vinogradih je vse delo zastalo. Tudi tukaj manjka vremena in delavcev. Vsled mokrega vremena se širi peronospora. Bati se je, da bo tudi letošen pridelek slab in pičel.

— **Vinske cene** so začele naraščati spričo skrajno neugodnega vremena, ki ga imamo letos in ki nam utegne tudi letošnjo letino pokvariti. Z vinotoči se je prenehalo, ker upajo naši vinogradniki na boljše cene.

— **Škoda po črvih** je letos tudi velika. Črvi so začeli izpodjedati krompir, peso in drugo presnino. Bati se je, da bo vsled tega tudi manj zimske klaje za prasiče kakor navadno.

— **Krompirjeva plesenj.** Vsled trajno mokrega vremena utegne peronospora tudi na krompirju splošno nastopiti in nam tako škodo prizadeti kakor lani po Belokranjskem. Mestoma se krompirjeva cima že suši. Opozarjamo na to naše gospodarje in jim svetujemo, da pri prvi priliki tudi krompir poškrope slično kakor delamo pri trtah. To je sedaj edini pripomoček proti temu paležu, ki ga imenujemo sicer „Krompirjeva plesenj“ ali peronospora na krompirju.

— **Razdelitev umetnih gnojil.** Ker nima kmetijska podružnica novomeška več skladišča zunaj na kolodvoru, ampak mora gnojilo v mesto voziti in tukaj shranjevati, so nastale težave zaradi oddaje kakor tudi zaradi cene gnojil, kdor pride pravočasno na kolodvor po gnojilo, dobi gnojilo nekoliko ceneje. Ker se ne da naprej določiti, kedaj pridejo gnojila in kedaj jih je treba s kolodvora vzeti, zunaj pa ni prostora za odlaganje, bodo morali nekateri gnojila jemati iz skladišča pri Košaku in jih zato nekoliko dražje plačati.

Izjava.

145

Podpisana Frančiška Sladič iz Žabje vasi izjavim, da je **Jožef Bartelj** neko pismo na mojega moža resnično na pošto oddal in je moj mož to pismo prejel.

Novo mesto, 5. julija 1910.

Frančiška Sladič.

Loterijske številke.

GRADEC, 25. junija	38	64	90	59	52
TRST, 2. julija	26	47	6	31	55

Dražbeni oklic.E 99/10
8

Po zahtevanju Mestne hranilnice v Kranju, zastopane po dr. Valentinu Krisperju, bo dne 25. julija 1910 dopoldne ob 9. uri pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 30 dražba posestva vl. št. 830, 831, kat. občine Metlika, in vl. št. 21, kat. obč. Primostek, s pritlikino vred, ki sestoji iz hiše, mlina na 5 tečajev in 12 stop, 8 gospodarskih poslopj, njiv, travnikov, pašnikov, gozdov, 2 vozov, 1 konja, z opravo in enih sani.

Nepremičnini, ki jo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 37.527 K 72 v, in sicer hiša z mlinom in gospodarskimi poslopji na 18.300 K, zemljišču na 19.087 K 72 v, pritklinam na 140 K.

Najmanjši ponudek znaša 25.018 K 48 v, pod tem zneskom se ne prodaje.

C. kr. okrajna sodnja Metlika, oddelek I.

10. julija 1910.

142

Dražbeni oklic.E 231/10
12

Dne 19. julija 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišč vl. št. 612, 287 kat. obč. Rudolfovo in vl. št. 386 kat. obč. Hmelčič, obstoječih iz hiše št. 105 in dveh vrtov v Novem mestu in iz stavišča, dveh travnikov in enega vinograda v Hmelčiču s pritlikino vred, ki sestoji iz približno 9750 kg ugašenega apna.

Nepremičninam je določena vrednost, in sicer zemljišču I vl. št. 612 na 20.736 K; II zemljišču vl. št. 287 na 302 K, in III zemljišču vl. št. 386 na 400 K, pritklini na 200 K.

Najmanjši ponudek znaša ad I 10 368 K; ad II 201 K 34 h in ad III 266 K 66 h; pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se s tem odobrijo, in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolihu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

Določitev dražbenega obroka je zaznamovati v bremenskem listu vložka št. 386 k. o. Hmelčič.

C. kr. okrajna sodnja v Rudolfovem, odd. II,

dne 2. junija 1910.

(146)

Dražbeni oklic.E 232/10
7

Dne 12. julija 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6 dražba posestva vl. št. 12 k. o. Rudolfovo, obstoječega iz stavbene parc. št. 37, na kateri stoji hiša št. 7 z drvarnico, kletjo in svinjakom in vrt parc. št. 28 v Rudolfovem

Nepremičnini je določena vrednost na 2009 K.

Najmanjši ponudek znaša 1005 K, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se ob enem odobrijo, in listine, ki se tičejo nepremičnin, smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolihu spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, odd. II,

dne 6. junija 1910.

(147)

Dražbeni oklic.E 276/9
7

Dne 26. julija 1910 dopoldne ob 10. uri bo pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6 dražba zemljišča vl. št. 441 k. o. Črešnica, vinograd, deloma pašnik.

Nepremičnini je določena vrednost na 370 K 2 h.

Najmanjši ponudek znaša 246 K 68 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje, ki se s tem odobrijo, in listine, ki se tičejo nepremičnine smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji, v izbi št. 6 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičninah pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolihu spodaj oznamenjene sodnje, niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vročbe.

C. kr. okrajna sodnja Rudolfovo, odd. II,

dne 7. junija 1909.

148

Mesnica

obstoječa že nad 50 let, ki se nahaja na Glavnem trgu v Novem mestu, se odda s 1. julijem. — Natančneje pri Jak. Paučiču.

128-0-3

Likvidacijski odbor „I. Dol. narodnega doma v Rudolfovem“ je v svoji seji dne 23. junija 1910 izžrebal sledečih 20 v plačilo zapadlih delnic:

1. fol. 59 pag. 37	11. fol. 24 pag. 9
2. " 154 " 135	12. " 51 " 29
3. " 194 " 175	13. " 136 " 118
4. " 100 " 74	14. " 27 " 12
5. " 64 " 42	15. " 87 " 62
6. " 81 " 56	16. " 12 " 6
7. " 129 " 114	17. " 6 " 4
8. " 117 " 103	18. " 1 " 1
9. " 112 " 98	19. " 106 " 89
10. " 72 " 47	20. " 90 " 66

Rudolfovo, 24. junija 1910.

Dr. Albin Poznik,
čl. likv. ods.

139

Vabilo

na

redni občni zbor**Posojilnice v sv. Križu pri Kostanjevici**

reg. zadruga z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil dne 17. julija 1910 ob 4. uri popoldne
v stari šoli.

Dnevni red:

Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.

Poročilo načelstva.

Poročila nadzorstva.

Odobritev računskega zaključka za l. 1909.

Volitev načelstva.

149

Volitev nadzorstva.

Prememba pravil.

Poročilo o izvršeni reviziji.

Slučajnosti.

Odbor.

Razglas.

144

Posojilnica v Črnomlju jemlje

od 1. julija 1910 naprej od posojil na vknjižbo po 5% in 5¹/₂% obresti, od posojil na osebni kredit pa 6% obresti.

Hranilnim vlogam daje vedno po 4¹/₂% obresti in plačuje rentni davek iz svojega, nevzdignene obresti pa pripisuje koncem vsakega leta k glavnici.

Črnomelj, 24. junija 1910.

Načelstvo.

Lepo posestvo

obstoječe iz hiše, hleva, kozolca, dveh svinjakov, drvarnice in vodnjaka je na prodaj iz proste roke. Okolu hiše ste dve njivi in košenica. Natančneje pri lastniku Jožefu Bartel v Žabjivasi pri Novem mestu.

154-3-1

Na glavnem trgu št. 46 se odda lepa

prodajalna s skladiščem

in zraven spadajočim stanovanjem s 5. avgustom. Natančneje pove gospa pl. Fichtenau — Rudolfovo.

152-0-1

Mala hiša

z večjim vrtom ali pa z njivo želi se na več let v najem vzeti ali pa tudi pozneje kupiti v bližini Novega mesta.

Natančneje pri upravništvu „Dol. Novic“.

141-2-1

Meblovana soba

se takoj odda blizu Glavnega trga v Novem mestu. Natančneje v upravništvu Dol. Novic.

130-2

Sabol, koprivna voda za lase.

137-6-2

Priznana najbolje, edino naravno sredstvo za gojenje las, za odstranitev prhljaja, proti izpadanju las in za pospeševanje lasne rasti. — Edino pristno s tvrdko edinega izdelovalca:

Friedr. Eiermann, Wien, Pforzheim & Basel.

Zaloga pri brivcu g. Ferd. Buk-u v Rudolfovem,
v Mramor-jevi hiši.

Hiša je prostovoljno na prodaj

pod ugodnimi pogoji. Je močno zidana, suha, s 4 stanovanji, skladiščem, pripravna za vsako delavnico, 15 korakov od Ljubljanske glavne ceste, s kletjo, vodovodom, vrtom, dvoriščem in drvarnicami. — Vprašanje na Ivan Petrič, št. 224, Kapiteljska ulica, Novomesto. 135-3-2

Mestna hranilnica v Novem mestu

za ktere varnost jamči mesna občina z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo, ima po šestnajstletnem obstanku

nad tri in pol milijona kron vlog, in
nad 223.000 kron reserve.

To jasno dokazuje veliko zaupanje občinstva do tega zavoda. — Zaradi popolne varnosti vlagajo v njo tudi sl. sodišča sirotinski denar.

Hranilne vloge obrestujejo se po

4¹/₄ odstotkov.

Ker se pa poluletne obresti zopet obrestujejo, je obrestovanje še nekaj višje. Rentni davek plačuje hranilnica sama.

Posojila na posestva se dajo proti 5 odstot. obrestovanju.

S tri odstotki za pol leta poplača dolžnik v 36. letih ves dolg z obrestmi vred.

Za pisma in pošiljatve zadostuje naslov:

Mestna hranilnica v Novem mestu.

138-3-2

Parna opekarna v Zalogu (Breitenau)

ima vedno v zalogi

(14-0-10)

najboljši in najceneji opeko vsake vrste.

Naročila in vprašanja sprejema oskrbnništvo graščine Zalog (Breitenau) pri Rudolfovem.

Ivan Kuntara, : tapetnik in dekoratnik :
v Šmihelu pri Rudolfovem

se priporoča slavnemu občinstvu in gg. graščakom okolice v izvršitev vsakovrstnega v stroko spadajočega dela in sobnega tapetovanja. ☞ Za naročilo zadostuje dopisnica. (78-9-7)

Dr. Emil Stare

151

naznanja, da je otvoril

svojo odvetniško pisarno

v Ljubljani

Sodna ulica št. 3.

Več mizarских pomočnikov

takoj sprejme v trajno delo tovarna Umek & Jevšček v Kandiji pri Novem mestu. — Sprejmejo se tudi vajenci. 130-3-1

Na prodaj je 1000 hrastov

na graščini Strugi, posestnica gospa pl. Fichtenau. 153-0-1

Prodajam radi preselitve

različno pohištvo

toaletno zrcalo (Toilettespiegel), preprogo za salon (Salontepich), omivalno omaro (Waschkasten) in drugo; star čelo (violoncello), različne muzikalije, leposlovne in znanstvene knjige.

Emil Rizzoli,

143

Rudolfovo št. 262, prvo nadstropje.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu si usojam uljudno naznaniti, da sem se s 1. junijem iz Kandije preselil in da izvršujem od sedaj naprej svoj

fotografski obrt

v Novem mestu v nekdanji Vertačičevi hiši, Križatijska ulica, zraven glavnega trga. — Fotografiral bodem v vsem zahtevam fotografičnega atelijeja ustrezajočem ter v vsakem času zelo ugodnem prostoru.

Da postrežem slavnemu občinstvu z popolnoma modernimi slikami, fotografiral bodem lahko z umetno svetlobo. Slike izvršujem na raznih modernih papirjih raznih barv, v vsakovrstnih oblikah od najmanjšega formata do naravne velikosti.

Reprodukcije, koloracije in vsa v to stroko spadajoča dela.

Za mnogobrojni naklonjeni obisk se priporoča

s spoštovanjem

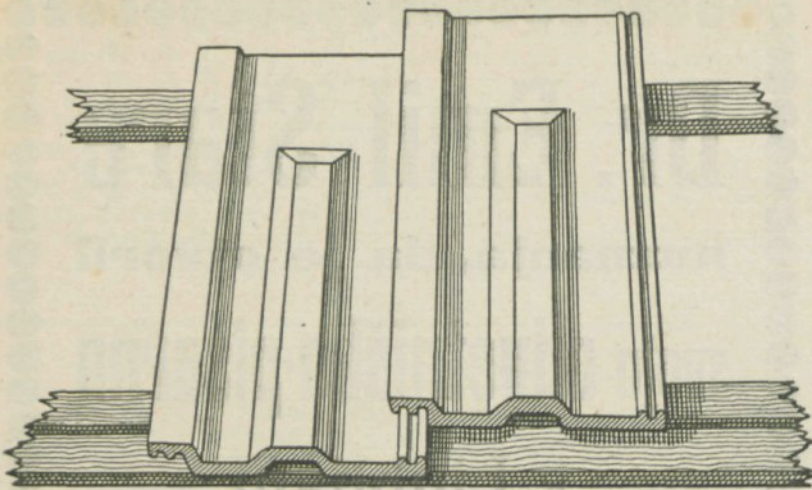
126-3-3

H. Dolenc.

Hiša v dva konca

127-3-3

zidana, četrt ure od Toplic, na lepi legi, dve kleti, živinski hlev pod hišo, vse v prav dobrem stanu, nekoliko vrta z drevjem zasajenega, tri parcele njiv in eno parcelo lepega smrekovega gozda proda prostovoljno po nizki ceni Martin Senica iz Sela št. 5 pri Toplicah. Kdor misli kupiti, izve kupno ceno ravno tam.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

patent. dvojno zarezani

(22-24-11) **strešnik - zakrivač**

s poševno obvezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami.

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Svoji k svojim!

Popolnoma varno naložen denar

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

[reg. zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem domu v Kandiji

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

 4¹/₂% (7-0-12)

na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.

Imam 350 hl izvrstnega (40-12-10)

istrskega vina

bele in črne vrste, kakor tudi istrski konjak po nizki ceni. Vsled nizke cene pošiljam samo od 2001 naprej in proti povzetju. V dveh mesecih prazne posode nazaj. Uzorce na zahtevo brezplačno.

Ana M. Pujman, posestnica v Vodnjanu (Dignano) Istrija.

Vsakovrstne slamnike

priporoča trgovcem in slavnemu občinstvu 112-7-4

Franc Cerar, tovarna slamnikov,

Stob, pošta Domžale.

Cene primerne, postrežba točna, na zahtevo cenik poštine prosto.

Svoji k svojim!

Emil Longo, opekarnar

na Malencah pri Kostanjevici

priporoča svojo bogato zalogo strešne opeke in žlebnikov stare vrste in opeke za zidanje, oboke itd. vsem onim, ki imajo svoje strehe še krite z opeko stare vrste. Opeka se dobi vsaki čas in v vsakem številu.

121-3-3

Hiša s prodajalno

na najlepšem prostoru z vrtom, na križanju treh cest, je takoj na prodaj.

Kje, pove uredništvo „Dol. Novic“.

98-6-5

Slovensko podjetje!

Franc Souvan sin

Ljubljana, Mestni trg štev. 22 in 23.

Tiskana in tkana bombaževina

Bela in rjava kotonina

(4-12-7)

Domače in angleško sukno

Francoska svila

Modno blago iz prvih tvornic

Najboljše češko platno

Popolne opreme za neveste

Oprave za hotele in stanovanja

Največja zaloga preprog

Solidna postrežba!

Nizke cene!